N°. 51. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag 28 Maart.

De lamp van Vesta.

Onder de bescherming van VESTA stond het vuur, het vuur der aarde; de Schaamte moest het Leven behoeden. De Vestalin, die de lamp had laten sterven, had ook haar leven verbeurd. Aan de aarde werd zij gegeven, die, om het aardsche, het heilige had verzuimd.

Allegorie van eeuwige waarheid. —

Is bij den mensch de schaamte, het gevoel voor het hoogere, vergeten, laat hij zich geheel verblinden door het klatergoud der wereld, of door de genietingen des diers, geeft hij zich aan dommeligheid over, — hij moge dan zijne vergulde ketenen vorstendienst noemen of zijnen dommel eensgezindheidszucht, hij is voor het leven verloren, zoo goed als de Vestalin in haren grafkuil.

Het volk, dat zijne edeler belangen, de vorderingen van vrijheid en beschaving, uit het oog verliest, de nationale schaamte vergeet, zich vergaapt aan klinkend onzin, — waar het noodig is, geene tegenspraak, geen krachtig woord doet hooren, uit vrees van de verstompende rust te storen, slechts eet en drinkt en sluimert, voor dat volk, het moge de oogen toedrukken, staat er reeds geschreven:

MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN.

» Gewogen, gewogen, te ligt bevonden, zij verdeelen het."

Maar geene VESTA's lamp gaat uit zonder kreten van nood. Geen zon gaat onder alvorens nog tot afscheid eenige tintelende stralen te hebben geworpen. Geene lente gaat voorbij, zonder dat hier of daar nog een enkel bloempje bloeide, een enkele vogel zong.

Geen volk verzinkt, of men hoort nog eenige vermanende stemmen; uit het verdoofde ligchaam werpt het geweten nog eenige kreten. Daar grijpt in den zondvloed van schulden een vertegenwoordiger nog eens naar eene dobberende grondwet. Een heer LUZAC herinnert zich nog oude beloften, en zucht lang gekoesterde wenschen uit; of de waarheid breekt los, uit den mond van een ander, en het is een heer VAN DAM die het uitgilt: *Neen ik kan dien staat van zaken zoo helder niet noemen, waarbij gedurende niet meer dan 8 jaren, 800 millioen schuld is gemaakt; terwijl jaarlijks een fictief budget telkens een nadeelig slot opleverde!* Die, in stede van den *zegen* des nageslachts, dreigt met haren *vloek*. Die terugdeinzend voor den gapenden afgrond, wijst op den schuldenlast *» waarin het vaderland ten slotte zou moeten verzinken."* (Zitting der Staten-Generaal van 19 maart).

Zoo ging ook VESTA's lamp niet uit zonder nog eenige malen te hebben geknapperd.

Maagd van het vaderland, wees niet als de maagd van VESTA, die verzuimde het heilige te voorzien.

Maagd van Nederland, zie toe en laat u niet verleiden; doe niet als Babels maagd, toen de doodeters en vleijers jubelden aan het gastmaal en den bloei van Babel roemden, en de goedheid van hunnen heer. Het was onzin, zeiden zij, wat die hand daar aan den muur schreef; maar hoe lang daarna lag Babylon in asch!

TURKIJE.

Konstantininopel, *28 febr.* De krijgstoerustingen te water en te lande worden hier ijverig voortgezet, en het is thans officiëel bekend gemaakt, dat den kapudan-pacha bij zijnen op handen zijnden uittogt 6 Engelsche zeeofficieren toegevoegd zullen worden. De sultan heeft lord *Ponsomby* formeel verzocht die officieren spoedig te ontbieden. (*Bresl. Z.*)

ZWITSERLAND.

Uit Neufschatel heeft men onlangs aan de academie van wetenschappen te Parijs den volgenden brief geschreven: » Uit herhaalde waarnemingen heb ik ontdekt, dat er in het aanstaande jaar een zeer buitengewone sterrenstand zal plaats hebben; daar ik echter niet volkomen zeker ben van mijne zaak, veroorloof ik mij uw gevoelen in te nemen. Er moet namelijk in 1840 iets ongehoords, iets nog nimmer gebeurds voorvallen, namelijk eene *aardsverduistering*, die zich op de volgende wijze toedragen zal. Den 6den januarij, kwart voor tienen des morgens, zullen er zich eene massa wolken zamenpakken, zich over geheel Europa uitbreiden, en allengs op de aarde nederzinken. Zoodra deze wolken nog maar drie voet boven de aarde zijn, zullen al hare bewoners een kwartier lang als verstijfd wezen, niets zien, niets hooren noch voelen. Daarna zal de wolkenmassa zich weder verheffen en de menschen tusschen deze en de aarde in eene hoogte van 18 voet zweven, terwijl de laatste zich geheel omdraait, waarna de menschen weder onbezeerd op haar zullen nederzinken. Hebt de goedheid mij uwe meening hieromtrent te zeggen." Sommigen gelooven dat er ook aan de Nederlandsche regering kennis gegeven is van deze belangrijke ontdekking, en willen het daaraan toeschrijven, dat zij zoo weinig spoed maakt met spoorwegen, enz. Wie weet toch, welke ander land den Nederlanders bij die aardomdraaijing te beurt vallen zal. (*O. P. Zeit.*)

Zurich, *19 maart.* Gisteren hadden de met groote belangstelling verwachte debatten des grooten raads plaats over het beroep van dr. *Strauss*. De discussie duurde 13 uren, van 's morgens vroeg tot in den nacht. De uitslag was, dat met 149 tegen 38 stemmen het beroep afgewezen werd. (*Allg. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Weimar, *19 maart.* In de vorige week genoten wij hier een groot genoegen. Het was de vioolspeler *Prume* uit Luik, die zich in den schouwburg deed hooren, en door zijne buitengewone kunst al de toehoorders zoo zeer wegsleepte en verraste, dat men — iets nog nooit hier gebeurd — hem met ware geestdrift terugriep. Er bestaat slechts eene stem over hem, namelijk dat hij *Paganini* overtreft. (*P. S. Z.*)

— In eenen brief uit Brussel aan de *Allgemeine Zeitung* leest men: Volgens hetgeen men nader verneemt, omtrent de brieven, welke te Parijs bij den heer *de Potter* in beslag genomen zijn, zou er in dezelve gehandeld worden over een plan om België, de Rijn-provincie en Holland in opstand te brengen en tot eenen bondstaat te vormen. Indien het waarheid is, moet men zich verwonderen hoe de heeren *de Potter* en *Bartels* zich omtrent zich zelven en de omstandigheden zoo zeer bedriegen kunnen. Overigens dient men den uitslag der instructie af te wachten, alvorens hieromtrent meer gezegd kan worden. Hier spreekt men over de zaak bijna niet, een bewijs hoe weinig beteekenis men er aan hecht.

Göttingen, *21 maart.* Op het voorbeeld der universiteit, werd gisteren door de burgerij met groote meerderheid besloten, geene keuze te doen voor de beschrevene standenvergadering

PRUISSEN.

De *Ober-Postamts-Zeitung* meldt uit Berlijn: Sinds eenige dagen maakt men in eene onzer gevangenissen toebereidselen om met onderscheiding eenen gevangene te ontvangen. Naardien eenige kamers daartoe gereed gemaakt worden, besluit men daaruit, dat de gevangene van hoogen rang zijn moet. Natuurlijk houden de weinige personen, die hiervan onderrigt zijn, het er voor, dat deze staatsgevangenen de heer *v. Dunin* zou kunnen wezen.

In de *Staats-Zeitung* vindt men een berigt uit Londen, luidens hetwelk de generaal *Skrzynecki* aldaar uit België zou aangekomen zijn; hij zou zich echter zeer incognito houden, vermits hij bij de meerderheid der Poolsche vlugtelingen niet bemind is.

— De pogingen om de matigheidsgenootschappen in het district Marienwerder te bevorderen, zijn niet zonder gevolg gebleven. Er hebben zich tot nog toe vier genootschappen gevormd, namelijk: eene te Thorn met 103, een te Stuhm met 45, een te Rehden met 52 en een te Nebrau met 10 leden. die zich verbonden hebben tot algemeene onthouding van sterken drank. Buitendien bestaan er vele genootschappen, onderanderen een te Stuhm, met 629 leden, die het beginsel van matigheid aangenomen hebben. (*St. Z.*)

ENGELAND.

Londen, *22 maart.* De baron *van Bulow*, sedert tien jaren Pruissisch ambassadeur aan het hof alhier, en meer dan eenig diplomaat algemeen hooggeacht, is, naar men zegt, op raad van zijnen geneesheer, voornemens dit land te verlaten, uit hoofde van den zwakken staat zijner gezondheid.

De graaf *d' Orsay* heeft onlangs met den marquis *van Salisbury*, men zegt slechts om 100 p. st., gewed, dat hij, door het geven van een diner, eene diplomatieke nota van het Fransche gouvernement aan het Engelsche, of aan den Engelschen ambassadeur te Parijs te weeg zoude brengen; hij heeft de weddingschap gewonnen, door prins *Louis Napoleon*, in gezelschap van eenige zeer voorname lieden, waaronder ook dip[illegible]ter maaltijd te noodigen en bij zich te ontvangen. Genoemde [illegible] heeft [illegible] Italiaansche opera, voor het geheele saisoen, eene lo[illegible] over de loge van H. M. Men is in het geheel niet vrij [illegible] lingen bij hem te vooronderstellen, in welke hij misschi[illegible] het gen, zoo hij van de protestantsche geloofsbelijde[illegible] alleen ten genoegen van Frankrijk is, dat h[illegible] gelaten.

— De *Sun* zegt, dat de stukken, welke door Holland en België geteekend moeten worden, reeds in gereedheid liggen, en dat men vooronderstelt, dat de beide ambassadeurs aanstaanden dingsdag hunne handteekening daarop zullen stellen en hun zegel daaraan hechten.

Londen, 23 *maart*. De nieuwe Iersche onderkoning, lord *Fontescue*, zal zich binnen weinige dagen te Portsmouth naar Dublin inschepen.

Van Woolwich zijn troepen naar Manchester gezonden, waar ernstige oproerige bewegingen zouden uitgebroken zijn.

Het hoogerhuis heeft eergisteren eene zitting gehouden, welke tot vier uur in den morgen geduurd heeft en zeer belangrijk geweest is. Hunne lordschappen hebben namelijk beraadslaagd over het voorstel van graaf *Roden*, om eene commissie te benoemen, ten einde onderzoek te doen naar de toeneming van misdaden, uit politieken en kerkelijken partijhaat voortspruitende, welke, inzonderheid sedert het jaar 1835, in Ierland hebben plaats gegrepen. De voorsteller hield eene zeer lange redevoering, ten betooge dat het stelsel, door de ministers ten opzigte van dat land gevolgd, voor kerk en staat hoogst verderfelijk was, en dat inzonderheid het beheer van den nu afgetreden onderkoning, lord *Normanby*, daartoe veel had bijgedragen.

Laatstgenoemde staatsman verdedigde daarop zijn gehouden bestuur, en trachtte aan te wijzen, dat hij steeds, en met goed gevolg, de plaats grijpende misdrijven gestraft had, terwijl hij beweerde, dat die gedurende zijn bewind niet menigvuldiger waren geweest dan in vroegere dagen, maar eerder in aantal afgenomen en naar evenredigheid strenger gestraft waren. In weerwil dezer verdediging, ondersteunden de hertog van *Wellington*, lord *Brougham* en andere mannen van invloed de gedane motie, en zij werd ten slotte met 80 tegen 64 stemmen aangenomen, waarna eene commissie van 22 leden benoemd is, die gisteren bijeen is gekomen en lord *Wharncliffe* tot haren voorzitter heeft verkozen.

— Onlangs heeft alhier, in den schouwburg Drury-Lane, een droevig ongeluk plaats gehad. Eene jonge dame naderde te digt de ijzeren kooi, waarin de wilde beesten zijn opgesloten, waarmede de heer *van Amburgk* des avonds zijne voorstellingen op het tooneel verrigt; een panther scheurde haar bijna geheel het oppergedeelte van de hersenpan af, zoodat men voor haar leven vreest.

— Van Woolwich is laatstleden Woensdag in allerijl een korps artillerie, met vier zesponders en de noodige ammunitie en bagaadje, naar Weedon vertrokken; hetzelve is naar Manchester bestemd, ten einde de ernstige ongeregeldheden, welke aldaar zijn uitgebarsten, te beteugelen. De boven bedoelde troepen zijn oude militairen, die sedert jaren hun garnizoen niet hebben verlaten. De overige artilleristen, te Woolwich in garnizoen, hebben bevel zich marschvaardig te houden, om op den eersten wenk te kunnen uitrukken.

— De *Estafette*, een dagblad van New-York, van den 26sten febr., spreekt het berigt tegen, dat *Santa Anna* weder tot president van Mexico zou zijn benoemd. Hetzelfde blad verzekert te gelijk, dat de Fransche admiraal *Baudin* zou verklaard hebben, de haven van Tampico niet te zullen blokkeren, dan na daarvan vooraf aan alle daarbij geïnteresseerde natiën kennis te hebben gegeven.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 *maart*. De ministeriële combinatie, welke de maarschalk *Soult* heeft gepoogd tot stand te brengen, is definitivelijk opgegeven.

De maarschalk heeft van den koning last bekomen, om de bouwstoffen voor eene nieuwe combinatie bij elkander te brengen.

De gedurende den dag in het werk gestelde pogingen hebben nog niet tot eenige uitkomst gevoerd.

In de conferentie-zaal der kamer van afgevaardigden verzekerde men heden, dat er geene koninklijke zitting zoude plaats hebben. De heer *Lacave-Laplagne* zal, naar men wil weten, in de kamer der gedeputeerden komen verklaren dat de zittingen geopend zijn, en de heer *Barthe* zal dezelfde formaliteit in de kamer der pairs gaan vervullen. (*Journ. General*)

— De *Gazette de France* van gisteren is wegens een hevig artikel over de kwestie van den dag weder in beslag genomen.

— De [illegible] geruchten omtrent eene prorogatie der kamers van allen grond [illegible] zijn van den 20sten dezer maand [illegible] *Montalivet*, minister van binnenlandsche zaken, onderteekend.

BELGIË.

Brussel, 24 *maart*. Het Pruissische gouvernement schijnt het verbod, wegens den uitvoer van paarden naar België, opgeheven te hebben; want gisteren en heden zijn onderscheiden transporten Deensche en Hanoversche paarden voor de remonte der zware kavallerie aangebragt.

Overeenkomstig eene kennisgeving van den minister van oorlog zullen de miliciens der ligtingen van 1839, nadat zij zijn ingelijfd, tot nader order als reserve te huis blijven.

Aan het departement van oorlog treft men toebereidselen tot het gedeeltelijk ontbinden der armee, waarvan de cadres zullen verminderd worden, ten einde een groot aantal officieren op retraite en disponibiliteit te kunnen stellen.

Het effectief des legers, dat op den 20sten februarij 96,000 man bedroeg is thans tot 78,000 man verminderd, en na de stemming van den senaat zal het nog verder tot 64,000 man worden gereduceerd.

— Het regtsgeding van den heer *Barthels* schrijdt langzaam voort; men schrijft zulks toe aan de buitenlandsche vertakkingen, welke in dit staatkundige proces worden ontdekt; want de voornaamste medepligtige, *de Potter*, is te Parijs en slingert van daar zijne manifesten in onze dagbladen uit.

Brussel, 25 *maart*. De senaat heeft de beraadslagingen over het vrede-traktaat vervolgd, doch nog niet geëindigd, zijnde de zitting ten 5 ure gesloten en tot morgen geadjourneerd. De HH. *de Merode*, *de Man*, *d'Hobrughe*, *de Stassart*, *de Haussy*, *de Nivelle*, *de Jonghe*, *Biolley* en *Engler* hebben vóór, de HH. *Cassiers*, *de Renesse* en *d'Ansembourg* tegen de aanneming van het gouvernements-ontwerp gesproken. Velen der senatoren, die voor de aanneming waren, hebben echter uitdrukkelijk verklaard, dat zij daarom niet minder misnoegd waren over de leiding, welke de ministers aan den gang der gebeurtenissen gegeven hadden, doch dat hunne stem alleen was het gevolg van de vrees, dat een verzet tegen het stelsel van het ministerie thans den ondergang des lands zoude kunnen na zich slepen.

— De *Emancipation* van heden bevat eenen particulieren brief uit 's Gravenhage, meldende dat het hertogdom Hessen en het groothertogdom Baden bij Pruissen eene verklaring ingediend hebben, houdende dat zij protesteren tegen de ratificatie van het met Holland geslotene handelsverdrag, waardoor hunne beetwortel-suiker-fabrijkaadje zeer groot nadeel lijden zoude. De berigtgever van genoemd dagblad gelooft dan ook, dat die ratificatie geene plaats hebben zal en dat derhalve op nieuw tusschen Pruissen en Holland onderhandeld zal moeten worden.

— Volgens de *Industrie*, moeten verschillende industriëlen, wier ondernemingen thans in België zijn gevestigd, het voornemen hebben aan den dag gelegd, om, zoodra de schikking tusschen Holland en België werkelijk zal zijn tot stand gebragt, dezelve in het gedeelte van Limburg over te brengen, hetwelk aan den koning der Nederlanden vervalt, ten einde de voordeelen te genieten, welke uit het jongste handelstractaat met Pruissen voor Holland zullen ontstaan.

— De *Moniteur* berigt, dat de procureur-generaal bij het hof van cassatie bevel heeft ontvangen, om, zonder uitstel, volgens de wet, de personen te vervolgen, die zich aan het tweegevecht megten schuldig maken.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 23 *maart*. Bij koninklijk besluit is, — ter wegneming van den ontstanen twijfel bij de nieuw benoemde leden van de regterlijke magt, omtrent de toepassing van het laatste lid van art. 8 der wet op de regterlijke organisatie, hetwelk *inhoudt*, dat die leden tevens zullen mogen zijn leden van *alle inrigtingen, welke niet als eigenlijk bezoldigde ambtenaren kunnen worden beschouwd*, — het navolgende beslist: *a.* Dat met het lidmaatschap der regterlijke magt vereenigbaar is de betrekking van *assessor* van het plaatselijk bestuur, schoolopziener, *lid* eener commissie van landbouw, eener kamer van koophandel, eener commissie van administratie der gevangenissen, commissaris van de wisselbank te Middelburg. En *b.* Dat met het lidmaatschap der regterlijke magt niet vereenigbaar is de betrekking van *burgermeester* eener stad of ten platten lande, wethouder, stedelijken secretaris, stedelijken ontvanger, secretaris ten platten lande, ontvanger ten platten lande, secretaris bij eene commissie van administratie der gevangenen, *amanuensis* en rentmeester van algemeene godshuizen, voor zoo verre aan zoodanige functiën, door of van wege het openbaar gezag, eene jaarlijksche bezoldiging is toegekend; en *onderwijzer* aan de hoogescholen, de gymnasiën, de Latijnsche en alle zoodanige middelbare en lagere scholen, welke niet onder de particuliere of bijzondere kunnen gerangschikt worden.

— Men verneemt, dat de Russische minister bij dit hof zich aanstaanden woensdag of donderdag naar Nijmegen zal begeven om aldaar de aankomst te verbeiden van Z. K. H. den grootvorst, troonsopvolger van Rusland, en ten einde verder met Z. K. H. naar deze residentie terug te keeren.

's Gravenhage, 24 *maart*. Dezer dagen is door Z. M. den koning toestemming verleend tot den aanleg van [illegible] van de posterij *de Klomp*, aan den straatweg [illegible] naar Arnhem, over Veenendaal [illegible] op den Rijn, — met bepaling, dat op het punt, waarop deze straatweg den aan te leggen ijzeren weg van Utrecht naar Arnhem zal kruissen, eene aanlegplaats op dezen laatsten zal worden gevestigd.

's Gravenhage, 25 *maart*. Men verneemt, dat Z. K. H. de prins van *Oranje* dezer dagen bij den heer *Dietz* alhier eene bestelling heeft gedaan van 5 zijner waggons met 6 wielen, en een met 10 wielen. De laatstgemelde is geschikt om 36 personen te bevatten.

Dezer dagen heeft Z. K. H. tevens voor eene som van *f* 34,000 gekocht het gebouw en den grond van het orthopaedisch instituut aan den Scheveningschen weg alhier, vroeger bewoond door wijlen professor *Heine*.

's Gravenhage, 26 *maart*. Men schrijft, dat door Z. M. dezer dagen een besluit genomen is, waarbij de inspectiën over de mobiele schutterijen, die bepaald waren om in de aanstaande maand april plaats te hebben, zijn uitgesteld tot in den loop der maand october.

— Het schip *Diana*, kapitein *R. Reinierse*, van Amsterdam naar Batavia, is volgens berigt uit Ramsgate van den 18den dezer, op Goodswinsands gestrand. De bemanning, met uitzondering van den kapitein en den stuurman, die het wrak niet wilden verlaten, heeft zich in de booten gered, en is daaruit opgenomen door eene Oostenrijksche bark, van Odessa naar Antwerpen bestemd. Dezelve is vervolgens overgegaan op eene loodsboot van Dover, en den 19den behouden aldaar aangekomen. Dien dag had men het wrak nog op Goodwinsands zittende gezien, zijnde alstoen het dek bereids daaruit geslagen en alleen nog de stompen der masten staande.

Arnhem, *26 maart*. Van eene zeer geloofwaardige zijde verneemt men, dat er in den avond van l.l. zondag te Kleef vrij oproerige tooneelen hebben plaats gehad, bij welke de woningen van den burgemeester *Heister*, den ober-procurator . . . . ., der predikanten *Fuhrmann*, *Eichelberg* en *Wellershaus* veel last hebben geleden, en die van den commissaris van policie, op wien men het voornamelijk gemunt had, bijna geheel is verwoest. Dezen niet te huis vindende, zocht men hem in de societeit *Concordia*, van waar hij langs omwegen trachtte te ontkomen, maar ongelukkig in de woning van eenen katholiek kwam, die meende hem geene schuilplaats te moeten verleenen, zoo dat hij op nieuw in handen van het hollend gemeen geraakte. Met veel moeite en met gehavende kleederen ontkwam hij echter weder eenigermate het gevaar. Hij vlugtte hij in andere huizen, en zocht over de daken verder te komen, doch had het ongeluk naar beneden te storten en een zijner beenen te breken. Dit scheen den volksoploop tot bedaren te brengen en de ongelukkige werd door eenen welgeaarden katholiek opgenomen, die voor zijne veilige ontvlugting verder zorg droeg. De te Kleef bestaande schuttersvereeniging (*Schützen-Verein*) heeft, — bij gebrek aan garnizoen — het geluk gehad den volksoploop tot staan te brengen, en te doen bedaren. Een vijftigtal arrestatiën hebben plaats gehad. De zamengeschoolde volkshoop werd op meer dan 800 personen begroot. De regering heeft, zoo spoedig mogelijk, twee estafettes afgezonden; de eene naar Wezel om militaire hulp te vragen; de andere naar Berlijn om aan de hooge regering van het gebeurde kennis te geven. — Als aanleidende oorzaak van deze beweging noemen sommigen eene predikatie van eenen jongen geestelijke en het verspreiden van oproerige geschriften, waaronder genoemd wordt het: *Gesprek op den Rijn;* terwijl anderen die oorzaak vinden in de uitgave van een werkje, hetwelk een vroeger uitgegeven boekje, tegen de protestantsche godsdienst, weerlegde, en waarin men even liefdeloos de roomsch-katholieke leer heeft beoordeeld. De boekwinkel, in welke men zeide, dat dit werkje was verkocht, moest dan ook in de woede deelen, en ook aldaar werden de glazen ingeworpen.

Hieruit ziet men het gevaar van geschriften, waarin eene verschillende godsdienstige gezindheid wordt gehoond. Wij hebben dit reeds vroeger opmerken. Onze regering echter zal het welligt eerst gelooven als zij het zelve ondervindt.

Omtrent het gebeurde te Kleef zien wij nadere tijdingen te gemoet.

Nijmegen, *26 maart*. Naar wij vernemen, wordt Z. K. H. de grootvorst troonopvolger van Rusland, met een gevolg van 36 personen, op aanstaanden vrijdag den 29sten maart, alhier verwacht, om in het hôtel *de Plaats Royaal* te overnachten en den volgenden dag deszelfs reis naar 's Gravenhage voort te zetten.

Vooraf wordt Z. Exc. de Russische minister, gezant aan het hof te 's Gravenhage, alhier verwacht, om Z. K. H. te ontvangen, en met denzelven naar de residentie terug te keeren. Tegen zaturdag morgen zijn, aan de posterij alhier, ten dien einde, 50 paarden besteld.

Mengelwerk.

Maatschappelijke toestand van Engeland.

(*Slot van n°. 42.*)

Londen, *1839.*

» Inderdaad, ik geloof niet dat al de instellingen onzer voorouders slecht waren; ik kan zelfs niet gelooven dat er eenige maatschappelijke toestand bestaanbaar is zonder eene vermenging van goed en kwaad. Wat mij het ergste voor een volk toeschijnt, is een dier valsche en dubbelzinnige situatiën, hangende en als het ware dobberende tusschen het verleden en de toekomst; begonnen hervorming, onhandige proeve, pogingen die op niets volledigs uitloopen, democratische invallen bij een aristocratisch karakter, ziedaar onze tegenwoordige gesteldheid; en ik kan ze niet genoeg betreuren.

» De voormalige pachter was gehecht aan den grond, en zijn geluk lag in zijne hoeve, in de ontginning der bezitting die hem toevertrouwd was. Deze levenswijze beviel hem. Zijn pannen dak, zijne woning met klimop begroeid, zijne ruime schuren, zijne vette weiden, het landelijk volk waarover hij heerschte, dat alles vormde een bestaan, dat hem niet allen rijkdom beloofde, maar tevens eene toekomst van welzijn en aanhoudende tevredenheid. De neigingen erfden over, en van eeuw tot eeuw zag men dezelfde geslachten denzelfden grond bebouwen, zich op denzelfden bodem vestigen, dezelfde hoeve bewonen en zoodoende aan hunne nakomelingen eene erfelijke gehechtheid niet slechts voor den heer van het oord maar voor het oord zelf overleveren. Men kan zulke menschen niet met minachting beschouwen: zij hadden hunne waardigheid, zij waren edel in hunne onafhankelijkheid; dikwijls bestonden er tusschen hen en de heeren betrekkingen van gemeenzaamheid en wederzijdsche dienstbetooning. Wat is er van dit alles geworden? Een man van hart en geest, GOLDSMITH, bemerkte in het laatst der vorige eeuw die verandering en betreurde ze; hij voorzag er de uitkomsten van, toen hij in zijn *verlaten dorp*, de schoonste elegie van modernen tijd, eene geheele bevolking van landlieden toonde, verdreven uit de plaatsen hunner geboorte, afscheid nemende van de graven hunner vaders, van den toren der kerk, om veraf fortuin te zoeken.

Heden zijn onze kleine pachters verdwenen, de landbouw is louter geldwinning geworden; zijn onze voortbrengselen vermeerderd, het geluk der menschen, die zich aan den landelijken arbeid wijden, is aanmerkelijk verminderd. Moge dit een ras van gevoellooze philosophen en kleingeestige cijferaars bevreemden; zij kunnen er uit leeren, dat de verzameling van rijkdom niet het eenige doel is van het menschelijk leven, en dat, alhoewel de voortbrenging voor een gedeelte behoort tot de welvaart eens volks, er nogtans zedelijke en verstandelijke behoeften zijn, even levendig, even dringend als de behoeften des ligchaams."

»Gij zegt mij, hervatte mijn vriend, na een oogenblik zwijgens, wat de hedendaagsche pachters niet meer zijn; gelief mij nog verder te onderrigten, door mij te zeggen wat zij zijn."

— » Gaarne; ik zal ze in twee klassen afdeelen, kapitalisten en arbeiders. De laatste is talrijk, en de eerste is het zeer weinig. De kapitalist veracht den arbeider, die slechts haat heeft voor dengene die hem gebruikt. De aristocratie, eigenaarster van den grond, verpacht die aan rijke ondernemers, die denzelven doen bebouwen. Tusschen die drie klassen bestaat er, gelijk ik zeide, niets dan afkeer en versmading. Als de pachter zijne pacht kan betalen, bekommert hij zich weinig over zijn eigenaar: als hij niet betaalt, geeft men hem zijn afscheid."

» — Maar verklaar mij, viel WILLIAM in, hoe de Engelsche aristocratie lieden kan verdrukken, met welke zij, volgens uwe eigene woorden, geene betrekkingen heeft."

— Het is vooreerst een groot kwaad, de afkeerigheid, welke ten huidigen dage tusschen zoo nabij wonende buren bestaat, van welke de eenen zeer arm de anderen zeer rijk zijn. Toen de Fransche boeren hunne brandtoortsen in de kasteelen wierpen, waren de antecedenten dezelfde; dezelfde afzondering bij de adellijke klasse, dezelfde wrok bij de minderen tegen de meerderen. In zulke gesteldheid wordt de minste grief giftig; men vergeeft, men vergeet niets. Daar de pachter in de oogen des heers slechts een menschelijk werktuig is, dat hem geld opbrengt, trekt hij zijne regten zoo ver mogelijk. Kweekt de pachter op den grond, die zijne hoeve omgeeft, eenige bloemen, en bedenkt de eigenaar dat er meer partij van dit ellendige stukje gronds te trekken zijn zou, zoo bemagtigt hij het en doet het tot zijn voordeel aanwenden. Hij wordt onverbiddelijk op het jagtregt. De minste inbreuk op zijn domein wordt streng gestraft. De knevelarijen vermenigvuldigen zich, zonder dat de tirannen zelve hunne tirannij bemerken. Eenigen tijd geleden, zette zich eene armoedige kolonie op eenige bunders moerassig land neder, en maakte het bebouwbaar met kracht van geduld en moeite. Naauwelijks bemerkt de heer van het naburig domein de mogelijkheid om dit moerassig stuk gronds, hetwelk hij steeds als onnut beschouwd had, te ontginnen, of de armoedige hutten worden ontgelaald, de bewoners verdreven en twintig huisgezinnen, verjaagd van den bodem, dien zij met zoo veel bezwaren hadden gevormd, zagen zich bovendien nog bedreigd met een crimineel proces. Ziedaar handelingen welke zich onder dezen of genen vorm steeds herhalen, en alle banden verscheuren tusschen de lagere en hoogere klassen. Handelingen, welke diepe voren achterlaten in het hart van den arme.

Behaagt het eenen rijken grondbezitter, gelijk zulks in de laatste jaren meermalen geschiedde, eene oude hoeve in eene fabriek te hervormen, en moeten gevolgelijk de nakomelingen van den ouden pachter elders geluk zoeken en zich losscheuren van zoo veel herinneringen, van zoo veel banden, welke hen aan het vaderlijk erf hechten, — gelooft gij dan dat er geene bittere en niet altijd onregtmatige verwenschingen uit den boezem der verdreven huisgezinnen worden uitgestort over het heerlijk domein en zijne bewoners? De arme bemint zijn rieten dak inniger misschien dan de rijke zijne colonnades en gaanderijen. Wee hem, die deze geheiligde gevoelens krenkte! Later zult gij zoo veel klagten en zoo veel tranen in wrekende vlammen verkeerd zien, en tenzij eene spoedige en vooral radicale hervorming de wond heele, welke ons dreigt te verteren, al die kasteelen, al die schoone domeinen even als in Frankrijk de prooi van een woedend gepeupel."

— » Beklagenswaardig, inderdaad, hernam WILLIAM POINT. Maar wat daaraan te doen? Welke zijn uwe redmiddelen?"

— » Ik weet niet! Die donkere wolk, welke gij ginds aan den horizon ziet, en die van minuut tot minuut nadert, ik weet welke wind hem herwaarts drijft, en dat zij spoedig in stortregen zal uitbarsten. Ik kan er aan ontsnappen, ik bereken haren gang; haar tegen te houden of te vertragen zou mij onmogelijk zijn."

— » Gij hebt gelijk; en indien er een pligt is, welken den staatsman ten huidigen dage kan volbrengen, indien er eene hoop bestaat waarop hij bouwen kan, het is niet een horizon die dagelijks duisterder wordt op te helderen. Zijne taak is niet de onweerswolken, welke zich in de lucht zamenpakken, te verdrijven, maar afleiders te vervaardigen, wier spits den bliksem aantrekt en dooft."

— » Ongelukkigerwijze worden de wetten meerendeels gemaakt door de grondeigenaars die in het parlement zitten. Maar al te dikwijls worden zij ingegeven door den haat, welke hen tegen het volk bezielt; en sedert tien jaren bestaan er weinig gemeenten in Engeland, waar men de volksmassa's niet innig heeft vervreemd, hetzij door het afsluiten van gemeene weiden, hetzij door den eeuwigen oorlog dien de stroopers en veldwachters elkander leveren, hetzij door het sluiten der parken, der voor de boeren gemakkelijke paden, en dwarswegen, die over het eigendom van den heer liepen. Voeg hierbij, in fabriekplaatsen, de vermindering van het loon, dan de vermeerdering der armen, die, dagelijks vermenigvuldigende, de gemeente met hun' onnutten last overladen; de snelle uitbreiding, ik zeg niet der verlichting, maar der democratische denkbeelden onder de middelklassen, en eindelijk den vermogenden invloed van Frankrijk en

deszelfs voorbeeld op den geest des volks, — dan zult gij zeer goed inzien dat onze toestand gevaarlijk is."

— „Ik stem het toe. Maar het is niet genoeg wijsgeer te zijn en vooruit te zien, men moet man van handeling zijn en voorkomen. De onweerswolk, die gij mij zoo even aanweest, is genaderd, zij is toegenomen; ter naauwernood zullen wij tijd hebben den dreigenden stortregen te ontgaan."

Inderdaad groote waterdroppels begonnen reeds zwaar neder te vallen, de lucht was geheel bewolkt, de zee loeide en zette zich op; golven van schuim spatteden tegen de naburige rotsen; het geratel des donders verdoofde de geweldige en plegtige stem van den verbolgen oceaan, en uit dat zwarte stip, hetwelk ik aan den gezigteinder bemerkt had, ging een der vreesselijkste orkanen uit, waarvan de bewoners dezer kust geheugenis hebben.

T. E. M.

Gevolgen van den Gouddruk.

Londen, febr. 1839.

Men zal zich nog wel herinneren dat het dagblad *The Sun*, een te Londen zeer verspreid blad, op den krooningsdag der koningin VICTORIA met gouden letters gedrukt werd. Minder bekend echter is het misschien dat de meesten der drukkers van den *Sun* dien dag ziek lagen. Velen derzelve gevoelden een ondragelijk jeuken; anderen moesten onafgebroken spuwen; anderen kregen koortsen, zenuwtrekkingen, brakingen, enz. Bovendien vertoonde zich bij allen nog eene zeldzame verschijning, namelijk de groene kleur hunner haren, gelijk men die ook te Montpellier bij de fabriekanten van spaansch-groen waarneemt. Doctor TURNER, wiens hulp ingeroepen werd, was nieuwsgierig naar de oorzaak van zoo veel zeldzame verschijnselen, en wenschte den aard en de wijze van het gouddrukken van naderbij te kennen. Het gansche geheim van hetzelve werd hem wel is waar niet bekend; het volgende echter werd hij gewaar: vooreerst worden de bladen met geele inkt gedrukt, die uit lijm en gutte-gom zamengesteld is. Daarna worden de natte bladen overgegeven aan arbeiders, die met fijne borstels voorzien zijn, ten einde de nog vochtige letters met een bronskleurig poeder te bestrooijen, hetwelk, volgens TURNERS gissing, uit blaauwe vitriool, spaansch-groen en kwikzilver zamengesteld is. Men zeide den doctor, dat het poeder eene Duitsche uitvinding was; het gelijkt, voor zoo veel hij onderscheiden kon, afgevijld koperstof. „De lucht in het vertrek," zegt de heer TURNER, was daarmede bezwangerd; mijne kleederen even als mijn gezigt en haren waren er mede bedekt, zoodat ik met CALIGULA had kunnen wedijveren, die door middel van een duur betaald poeder, aan zijne pruik eenen gloed verschafte, dien ik zoo goedkoop bekwam."

O.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 26 Maart 3 El 3 Palm 6 Duim; gewassen 16 Duim; gevallen 0 D.
Den 27 Maart 3 El 6 Palm 1 Duim; gewassen 25 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

EXTRACT uit het Notulblad der Algemeene Vergadering van de Arrondissements-Regtbank te Arnhem, Hoofdplaats der Provincie Gelderland, van den 1sten Maart 1839.

DE ARRONDISSEMENTS-REGTBANK TE *ARNHEM*,

Gezien het Besluit van Zijne Excellentie den Minister van Justitie, van den 9den Februarij 1839, N°. 40, houdende goedkeuring van het door de Regtbank ontworpen Reglement, bij hetwelk de dagen van hare gewone zittingen en het uur van derzelver aanvang zijn bepaald op *Maandag*, *Dingsdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag* van elke week, des voormiddags ten *tien uren*; brengt, in voldoening aan art. 27 van het Reglement, betreffende de wijze van eeds-aflegging enz:, vastgesteld bij koninklijk besluit van den 14den September 1838, (*Staatsblad* N°. 36), deze bepaling openlijk door middel der dagbladen ter kennisse van de belanghebbenden, met kennisgeving tevens, dat de zittingen van *Maandag* en *Vrijdag* zijn bestemd tot het behandelen van *civiele zaken (de zaken van koophandel daaronder begrepen)* en de zittingen van *Dingsdag* en *Zaturdag* tot het behandelen van *correctioneele* zaken.

Arnhem, den 1sten Maart 1839.

De Arrondissements-Regtbank voornoemd;
(was geteekend) *VAN GELEIN VITRINGA*,
President.
J. C. C. VAN LEEUWEN,
Griffier.
Voor Extract Conform:
De *Griffier* van de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*
J. C. C. VAN LEEUWEN.

† [illegible] den 2den April 1839 en volgende dagen, zal, [illegible] van wijlen den Heer *JAN* [illegible], in het openbaar [illegible] plein te *Arnhem*, [illegible] MEUBILAIRE GOEDEREN, bestaande in KABINETTEN, BUREAUX, SECRETAIRES, LEDIKANTEN, STAANDE KLOK, PENDULES, TAFELS, STOELEN en MANGEL; — BEDDEN en MATRASSEN met Toebehooren; — LINNEN en TAFELGOED, GLAS-, PORCELEIN- en AARDEWERK, KAGCHELS, KOPER en TIN; — eenig gemaakt ZILVER, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Te zien des Zaturdags voor den verkoop, van des morgens tien tot des namidags ten vijf ure.

† § † Mr. *JB. NIJHOFF*, Notaris te *Arnhem*, zal, op den 29sten dezer, des morgens ten 10 ure, in de herberg op *Doorwerth*, publiek verkoopen:

37 Perceelen GEHAKTE DENNEN, geschikt tot HEININGEN, REKKEN en SPARREN, uitgebaakt in de Bosschen van de Heerlijkheid *Doorwerth*, in het zoogenaamde *Verbrande Erf*.

† § † De Notaris *VAN ITTERSUM*, te *Brummen*, zal, op Zaturdag den 6den en Zaturdag den 20sten April 1839, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Kastelein *SCHOONMAN*, te *Voorstonden*, bij inzet en toeslag publiek veilen;

1°. Een EIKEN-AKKERMAALSBOSCH MET DEN ONDERGROND, genaamd het *Vosselag*, waarin 14-jarig Hout, met daarbij behoorende HEIDE- en andere GRONDEN; bepoot met DENNEN en POPULIEREN of PEPPELS; te zamen groot 2 Bunders, 13 Roeden en 30 Ellen.

2°. Een DITO BOSCH MET DEN ONDERGROND, genaamd het *Langeslag*, waarin 6-jarig Hout, groot 1 Bunder, 38 Roeden en 60 Ellen.

NB. Het Houwbare Eiken-Akkermaalshout, en de tot Timmer- en ander Hout geschikte Dennen en Populieren, zullen eerst afzonderlijk en daarna in massa met den ondergrond worden geveild.

Nadere informatiën zijn met portvrije brieven bij genoemden Notaris te bekomen.

† § † HET BESTUUR DER HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN, opgerigt in den jare 1807, geeft te kennen de UITGAVE VAN EEN NIEUW BERIGT *met Tafels*, ter vervanging van de tot dus verre bestaande berigten aangaande de afdeeling *Levensverzekeringen*. Hetzelve is verkrijgbaar aan het Kantoor der Societeit op de Keizersgracht, tusschen de Leidsche en Spiegelstraten n°. 134 te *Amsterdam* en bij de Heeren *E. C. ENGELBERTS EN COMP.* te *Arnhem*.

Het Bestuur gedraagt zich verder, met betrekking tot de *Lijfrenten*, aan het berigt, uitgegeven in de maand Julij van het verleden jaar.

Amsterdam den 25sten Maart 1839.

De Directeur
JAKOB HARTSEN.

† † † Men vraagt, met primo Mei aanstaande, op een Landgoed, 1½ uur van *Arnhem* gelegen, eene bekwame HUISHOUDSTER van de Hervormde Godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren oud, reeds in dergelijke betrekking werkzaam geweest zijnde, en hiervan goede bewijzen kunnende overleggen. — Tevens verlangt men, terzelfder tijd, een' gehuwden JAGER, liefst zonder Kinderen, Protestantsch, en alles wat tot het vak van Jagen en Visschen behoort, grondig verstaande. — Adres, met *franco-brieven* onder Letter Z., bij den Uitgever dezer.

TE KOOP

Beste BEUKEN HEESTERS, tegen civielen prijs, bij *J. VAN DER POL*, te *Nijkerk*, op de *Veluwe*.

TE KOOP:

eenige Roode en Witte RIJNVOEDERS, groot vijf Okshoofden, onlangs ledig geworden, met Poorten, alsmede TWEE OKSHOOFDEN-STUKKEN, in *IJzeren banden*. — Adres bij den Uitgever dezer. Brieven *franco*.

. Bij den Boekhandelaar *G. W. TIELKEMEIJER*, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen:

I. DE MIDDAG DES LEVENS. *Christelijke overdenkingen, betreffende des Menschen werkkring op Aarde, in verband met zijne hoop op de Eeuwigheid.* — In navolging van: *de Avond des Levens*, van BERNARDUS VERWEY; met gegraveerden titel en vignet in karton. . . . . *f* 2-90.

Reeds vroeger zagen *de Avond* en *de Morgen des Levens* het licht; *de Middag*, het voornaamste tijdperk in 's menschen leven, ontbrak; meermalen was reeds den wensch geuit, dat ook dit belangrijke punt, gelijk *de Avond* en *de Morgen*, behandeld mogte worden. Dit ten gevolge besloten de schrijver en uitgever, voornoemd werk het licht te doen zien, vertrouwende dat het den Godsdienstigen Nederlander welgevallig zijn zoude.

II. DE VERBUIGING DER [illegible] Zelfstandige en Bijvoegelijke NAAMWOORDEN [illegible] toepassing van de *Hoogduitsche taal*. [illegible] . . . . *f* 0,40.

[illegible] werkje deed den uitgever besluiten het [illegible]

Rijn- en IJssel-STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling over de maand Maart 1839.

Iederen Maandag en Woensdag, des morgens ten 7 ure, van *Kampen* naar *Arnhem*.

Iederen Zondag en Dingsdag, des morgens ten 7 ure, van *Arnhem* naar *Kampen*.

Iederen Donderdag, des morgens ten 6 ure, van *Arnhem* naar *Keulen*.

Iederen Zaturdag, des morgens ten 6 ure, van *Keulen* naar *Arnhem*.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.